

ผลการใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

THE EFFECTS OF SKILL EXERCISES ON READING AND SPELLING DIFFICULT THAI WORDS
FOR PRATHOMSUKSA 3 STUDENTS

ทิพวรรณ ชำนาญเหว่ อาจารย์ ดร. ผอญ โภจารย์ศรี
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 3) ศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนบ้านละหานทราย(คุรุราษฎร์บำรุงวิทยา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 20 ได้มาโดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster random Sampling) รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลอง แบบกลุ่มเดียว (One Group Pretest Posttest Design) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 ชุด 2) แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้ประกอบแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 แผน 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งผ่านการหาคุณภาพของข้อสอบและได้ค่าความเชื่อมั่น 0.91 และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำยากเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ E_1/E_2 , $E.I.$ และ t -test แบบ Dependent samples ผลการวิจัยพบว่า

1. แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 87.14/84.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่า 0.68 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 68
4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในระดับมากที่สุด

บทความฉบับเต็ม ภาคโปสเตอร์

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2554

คำสำคัญ: แบบฝึก, การอ่าน, การเขียนสะกดคำ

ABSTRACT

The purposes of study were : 1) to study the efficiency of skill exercises on reading and spelling difficult Thai words for Prathomsuksa 3 students aimed to meet the criteria of 80/80 ; 2) to compare the student achievement on reading and spelling before and after using the constructed exercises ; 3) to study the effectiveness index of skill exercises on reading and spelling difficult Thai words for Prathomsuksa 3 students ; and 4) to study the satisfaction of the students on the constructed exercises. The sample of the study were 20 students studying in Prathomsuksa 3 at Banlahansai school, Lahansai District, Buriram Educational Service Area Office 3 in the second semester of academic year 2010 selected by cluster random sampling. The research design was one group pretest - posttest design. The research tools were ; 1) ten skill exercises on reading and spelling difficult Thai words for Prathomsuksa 3 students ; 2) ten lesson plans used along with the skill exercises on reading and spelling difficult Thai words for Prathomsuksa 3 students ; 3) an achievement test with the reliability of 0.91 used as the pretest and posttest with 30 items concerning students, reading and spelling difficult Thai words ; and 4) a rating scale questionnaire of 10 items to measure the students, satisfaction on skill exercises. The statistics used to analyze The data were percentage, mean and standard deviation. The hypotheses were tested by $E1 / E2$, $E.I.$ and Dependent samples t - test. The results of this research were :

1. The efficiency of skill exercises was 87.14/84.50, which is higher than the expected efficiency criteria of 80/80.
2. The students' posttest mean scores was higher than pretest mean scores with the significant difference at the .01 level.
3. The efficiency index was at 0.68, pupils have had knowledge increase 80 %.
4. Students were satisfied with the skill exercises on reading and spelling difficult Thai words for Prathomsuksa 3 students at highest level.

Keyword (s) : Exercises, Reading, spelling

บทนำ

ภาษาไทยมีความสำคัญในฐานะเป็นภาษาประจำชาติ เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารและเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ซึ่งแสดงถึงเอกลักษณ์ของชาติไทยมาช้านาน เป็นภาษาที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารให้คนไทยทั้งประเทศได้เข้าใจตรงกัน ถึงแม้ว่าในแต่ละท้องถิ่นจะมีภาษาที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นที่เรียกว่า “ภาษาถิ่น” สำหรับใช้สื่อสารภายในท้องถิ่นของตนให้เกิดการสื่อความหมาย ภาษาไทยเป็นภาษาเดียวที่คนไทยทั่วประเทศ สามารถใช้ในการติดต่อสื่อสารกันได้ผู้ที่มีความรู้ภาษาไทยดีเท่านั้น จึงจะสามารถนำความรู้ไปใช้ในการศึกษาและการดำเนินชีวิตที่ดี

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนว่า ต้องเป็นผู้มีความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี นอกจากนี้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยยังมีจุดเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและวัฒนธรรมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ความชื่นชม การเห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย และภูมิใจในภาษา

ประจำชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 ก : 4) รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนให้คนไทยมีนิสัยรักการอ่าน จะเห็นได้จากโครงการส่งเสริมการอ่านที่มีอย่างแพร่หลาย เรื่องการอ่านนี้ถือเป็นทักษะสำคัญที่จะช่วยในการพัฒนาการเรียนไปสู่ทักษะอื่นๆ เช่น การฟัง การดู การพูด และการเขียน ในลักษณะทักษะสัมพันธ์ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการเรียนรู้ในโลกกว้าง การอ่านช่วยให้เราสามารถคิดวิเคราะห์เหตุการณ์ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตได้ ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่านและมีทักษะในการอ่านย่อมแสวงหาความรู้และศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในการพูดและการเขียนได้เป็นอย่างดี ส่วนการเขียนสะกดคำนั้นถือว่าเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญยิ่งอีกอย่างหนึ่งที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดและความเข้าใจออกมาเป็นตัวอักษร เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจและเป็นเครื่องมือในการพัฒนาสติปัญญาของบุคคล โดยถือว่าเป็นการแสดงออกถึงความคิดของผู้เขียน เป็นการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมอีกวิธีหนึ่ง นักเรียนจะต้องรู้จักสะกดคำให้ถูกต้องก่อน จึงจะสามารถเขียนประโยคและเรื่องราวได้ จะเห็นได้ว่าทั้งการอ่านและการเขียนต่างก็เป็นปัจจัยส่งเสริมซึ่งกันและกัน กล่าวคือ ผู้ที่เขียนถูกต้องชัดเจนก็จะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการอ่านด้วย ซึ่งทักษะการอ่านและการเขียนต่างก็มีความสัมพันธ์กันอย่างสูงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือพื้นฐานที่นักเรียนใช้เรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ผลการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่านและในขณะเดียวกัน การถ่ายทอดความรู้ ความคิด ก็ต้องอาศัยทักษะการเขียนเป็นเครื่องมือในการสื่อความหมาย การเขียนคำที่ถูกต้องจะช่วยให้การสื่อความหมายมีประสิทธิภาพ แต่ถ้าเขียนผิด ก็จะทำให้การสื่อความผิดไปด้วย

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าการอ่านและการเขียนมีความสำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสาร การประกอบอาชีพ การแสวงหาความรู้ การทำกิจกรรมต่างๆ ต้องอาศัยทักษะการอ่านและการเขียนทั้งสิ้น ถึงแม้ว่าทักษะการอ่านและการเขียนจะมีความสำคัญอย่างยิ่งดังที่กล่าวมา แต่จากการรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2550 โดยสอบพร้อมกันทั่วประเทศ ผลการประเมินปรากฏว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ในปีการศึกษา 2550 ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 44.87 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ซึ่งจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน พบว่านักเรียนไม่ชอบเขียน ไม่สนใจการเขียน เขียนเรียงความไม่เป็น อ่านและเขียนสะกดคำไม่ถูก ใช้คำไม่ถูกความหมาย นักเรียนขาดการฝึกทักษะการอ่านและการเขียน จะอ่านและเขียนได้ถูกต้องเฉพาะคำที่ง่ายเท่านั้น ถือเป็นปัญหาต่อการจัดการเรียนรู้อาษาไทยซึ่งทำให้นักเรียนขาดทักษะในการสื่อสารที่ถูกต้อง และส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จึงเป็นปัญหาว่าจะทำอย่างไรที่จะแก้ปัญหาเหล่านี้ จะจัดการเรียนการสอนอย่างไรให้นักเรียนสนุกสนานควบคู่ไปกับการเรียนรู้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. 2551 : 201)

จากการศึกษางานวิจัยของ ฌ์ฐกานต์ ชาดิเพชร (2549 : 59) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำยากหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เต็มดวง ดวงมณี (2552 : บทคัดย่อ) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำยากช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะแก้ปัญหา และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยให้สูงขึ้น โดยการสร้างแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยากสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ขึ้นเพื่อนำมาทดลองใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำในเรื่องต่าง ๆ ที่นักเรียนมีปัญหา โดยรวบรวมคำยากในบทเรียนที่ได้พบจากการเรียนการสอน มาจัดเป็นแบบฝึกทักษะให้มีรูปแบบที่น่าสนใจ มีกิจกรรมการฝึกปฏิบัติที่หลากหลาย เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียน

สนใจ ไม่เกิดความเบื่อหน่าย จัดเนื้อหาของแบบฝึกให้เหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของผู้เรียน โดยหวังว่าแบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นนี้ จะเป็นเครื่องมือที่จะช่วยในการพัฒนาด้านการอ่านและการเขียนสะกดคำของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพและทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

สมมติฐานของการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. ค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าอย่างน้อย 0.50
4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับมาก

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านละหานทราย(คุรุราษฎร์บำรุงวิทยา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 4 ห้องเรียน รวม 145 คน
  - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนบ้านละหานทราย (คุรุราษฎร์บำรุงวิทยา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 20 คน
2. ตัวแปรที่ศึกษา
  - 2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
  - 2.2 ตัวแปรตาม
    - 2.2.1 ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2.2.3 ค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2.2.4 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ วันที่ 6-28 มกราคม 2554

4. ค่ายากในหนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ชุด ภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที และวรรณคดีลำนํากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 80 คำ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยมีรายละเอียดการดำเนินการโดยสังเขป ดังนี้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนบ้านละหานทราย (คุรุราษฎร์บำรุงวิทยา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 ชุด ๆ ละ 4 กิจกรรม ดังนี้

- 1.1 แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำในมาตรา แม่กก
- 1.2 แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำในมาตรา แม่กน
- 1.3 แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำในมาตรา แม่กบ
- 1.4 แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำในมาตรา แม่กด
- 1.5 แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำควบกล้ำ
- 1.6 แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำที่มีอักษรนำ
- 1.7 แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำที่มีตัวการ์นต์
- 1.8 แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำที่มี รร
- 1.9 แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำที่ไม่ประวิสรรชนีย์
- 1.10 แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ

2. แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้ประกอบแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 แผน ใช้เวลาสอน แผนละ 1 ชั่วโมง

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำยากเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพ ตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.4 นำแบบทดสอบการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม จำนวน 3 คน ประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบ

3.5 ปรับปรุงและพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านและการเขียนสะกดคำยาก เป็นฉบับทดลองไว้จำนวน 40 ข้อ

3.6 นำแบบทดสอบไปทดลอง (Try Out) วิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบ โดยการกำหนด คุณลักษณะเพื่อประเมินตามเกณฑ์

4. การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามลำดับ ดังนี้

4.1 กำหนดกรอบเนื้อหา แนวคิดและขอบข่ายโครงสร้างของคำถามในด้านเนื้อหา รูปแบบ โดยศึกษา จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ครอบคลุมเนื้อหาทุกด้าน

4.2 สร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 10 ข้อ

4.3 เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นจึงให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเหมาะสมแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

4.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้ว ไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทดสอบความรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนบ้านละหานทราย (คุรุราษฎร์บำรุง วิทยา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำนวน 20 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ก่อนทดลองด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

2. ใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สอนนักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนด้วยตนเอง

3. เมื่อเรียนจบแล้วทำการทดสอบนักเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ฉบับเดิม

4. สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำยาก

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า E_1/E_2

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การทดสอบค่า t - test แบบ Dependent samples

3. วิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ค่า $E.I.$

4. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อ แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 87.14/84.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่า 0.68 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 68
4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในครั้งนี้ อภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่าแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์เท่ากับ 87.14/84.50 ซึ่ง สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุดังต่อไปนี้

1.1 ในการสร้างแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ประยุกต์ความรู้จากทฤษฎีต่างๆให้เหมาะสมกับการพัฒนาแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความสอดคล้องกับโครงสร้าง รูปแบบและเนื้อหา ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540 : 146-147) ที่กล่าวถึงขั้นตอนของการสร้างแบบฝึกทักษะว่า หลักในการสร้างแบบฝึกทักษะต้องกำหนดจุดประสงค์ในการสร้างแบบฝึกให้ชัดเจน แบบฝึกต้องเหมาะสมกับเนื้อหา เวลา และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

1.2 แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้น เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน การจัดทำเนื้อหาเรียงลำดับจากง่ายไปหายากสอดคล้องกับคำณ ล้อมในเมือง (2547 : 10) ซึ่งได้กล่าวว่า แบบฝึกควรมีลำดับการเรียนรู้ในการทำจากง่าย ๆ ไปสู่แบบที่ยากขึ้น สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล อันส่งผลให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการทำแบบฝึก

1.3 กิจกรรมการเรียนการสอนที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่เร้าความสนใจนักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม จึงทำให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่านและการเขียนดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับวิลลาร์ด สุนทรโรจน์ (2545 : 131-132) ที่กล่าวว่า แบบฝึกที่ดีควรปลูกเร้าความสนใจหรือเร้าใจ ให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดได้เร็วและสนุกสนาน เหมาะสมกับวัยและความสามารถ

1.4 แบบฝึกทักษะมีรูปแบบที่หลากหลาย ซึ่งจะพบว่าคำยากที่นำมาใช้ฝึกแต่ละชุดจะเป็นกลุ่มคำเดิม เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายจึงได้ใช้รูปแบบที่หลากหลายในชุดเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิลลาร์ด สุนทรโรจน์ (2545 : 131-132) และคำณ ล้อมในเมือง (2547 : 10) ที่กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีว่า ลักษณะของแบบฝึกที่ดีควรมีหลายรูปแบบ เพื่อให้เด็กทำงานเกิดทักษะการเรียนรู้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วย แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปรากฏว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเนื่องมาจากเหตุผลดังต่อไปนี้

2.1 แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ใช้ร่วมกับแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น ผ่านการหาประสิทธิภาพทุกชนิดซึ่งได้ค่าประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะอย่างครอบคลุมตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ศึกษาเอกสารหลักสูตร ตำราที่เกี่ยวข้องกับการอ่านและการเขียน เพื่อนำไปใช้เขียนแผนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพกับนักเรียนมากที่สุด

2.3 การสอนมีความสัมพันธ์ของทักษะทั้ง 4 คือ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนทำให้การเรียนรู้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน กิจกรรมท้าทายความคิดทำให้นักเรียนสนใจและมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม

2.4 หลังจากที่ทำแบบฝึกทักษะนักเรียนได้ทราบผลคะแนนรู้ความก้าวหน้าของตนเอง และทราบถึงข้อบกพร่องในการทำแบบฝึกทักษะ สามารถนำมาปรับปรุงแก้ไขในการทำชุดต่อไปได้

3. ผลการศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผล พบว่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเท่ากับ 0.68 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 68 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุดังต่อไปนี้

3.1 แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนทำกิจกรรมโดยเกิดจากการปฏิบัติจริง สาระการเรียนรู้เข้าใจง่าย มีความต่อเนื่องนักเรียนจึงมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 68

3.2 แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามขั้นตอนที่สมบูรณ์โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และความสามารถของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย์ (2538 : 65-73) ที่กล่าวว่า ครูควรนำหลักจิตวิทยามาใช้ในการสอนภาษาไทย คำนึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและความสามารถทางการเรียนรู้ของนักเรียน นักเรียนเรียนรู้ได้จากระยะท่าและการฝึกฝน

4. ผลการศึกษาค่าความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.93 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเหตุผลดังต่อไปนี้

4.1 แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถ ในการอ่านและการเขียนสะกดคำยากให้ผู้เรียนได้สูงขึ้น สังเกตได้จากคะแนนหลังฝึกสูงกว่าก่อนฝึก และแบบฝึกที่นักเรียนทำนั้นเน้นให้นักเรียนได้อ่านและเขียนซึ่งเป็นการฝึกปฏิบัติจริงก่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

4.2 กิจกรรมการสอนที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการปฏิบัติกิจกรรม มีความสนุกสนานเพลิดเพลินทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่าย และแบบฝึกทักษะมีความหลากหลายน่าสนใจผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม จึงทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมเป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การฝึกทักษะการเขียนสะกดคำยาก ครูควรดูแลให้นักเรียนได้ทำตามขั้นตอนของแต่ละแบบฝึกฝึกอ่านคำศัพท์ทุกวันและพยายามให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ ด้วย

1.2 การดำเนินการฝึก ครูควรศึกษาแผนการสอนล่วงหน้า เตรียมสื่อการสอนให้ครบถ้วน และจัดกิจกรรมการสอนตามลำดับขั้นตอน

1.3 แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ สามารถใช้เป็นสื่อในการสอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่เรียนช้า มีปัญหาเกี่ยวกับการอ่านและการเขียนสะกดคำ และครูควรทำเฉลยไว้ให้นักเรียนตรวจสอบคำตอบด้วยตนเอง

1.4 ก่อนการทำแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ นักเรียนต้องได้เรียนเนื้อหา นั้น ๆ มาก่อน ครูควรมีการเสริมแรงด้วยการบอกคะแนนและให้ข้อเสนอแนะสิ่งที่ควรแก้ไข จะช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและนำข้อบกพร่องไปแก้ไขได้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรจัดทำแบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ ด้วย เพื่อส่งเสริมการอ่านและการเขียนสะกดคำอย่างต่อเนื่อง

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติ และความคงทนในการเรียนรู้อ่านและเขียนสะกดคำของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะกับนักเรียนที่เรียนโดยวิธีอื่น ๆ

2.3 ควรมีการพัฒนาแบบฝึกทักษะในเนื้อหาอื่น และระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะให้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2545). **สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในหลักสูตร การศึกษา**

ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **การเรียนการสอนภาษาไทย.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

----- . (2551 ก). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ไกรวุฒิจันทร์รัตน์. (2539,ตุลาคม-มีนาคม). "ปัญหาและสาเหตุของการเขียนหนังสือผิด ของเยาวชน" **บัณฑิตทำรัฐ.** 1 : 53-54.

คำรณ ล้อมในเมือง. (2547). **คู่มือฝึกปฏิบัติการวิจัยให้ชั้นเรียน เล่ม 2/1.** กทม. : ประสานการพิมพ์.

ณัฐกานต์ ซาติเพชร. (2549). **การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลคูเมือง. วิทยานิพนธ์ คม. (หลักสูตรและการสอน).** บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

เต็มดวง ดวงมณี. (2552). **การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำยาก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ คม.(หลักสูตรและการสอน).** บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- ปิยาภรณ์ สร้อยระย้า. (2547). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกดกลุ่มสระการเรีงรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มิตรถาวร คำภูษา. (2545). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำยากวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. รายงานการค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (หลักสูตรและ การสอน). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2545). เอกสารประกอบการสอนวิชา สัมมนาหลักสูตรและการสอน ภาษาไทย. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. (2551). สารสนเทศผลการประเมินคุณภาพการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียน ปีการศึกษา 2551. มัธยมศึกษา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2540). การสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุจรีต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์ทรัพย์. (2538). วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.